

naným násilím neschopnou, by mu činila odpor, a že jí takto zneužil ve stavu bezbrannosti, vyloučili tím, že se Marie J-ová dala dobrovolně pohnouti k souloži sváděním obžalovaného; naopak, zjistili-li, že se dala svěsti, vyloučili tím, že byla znásilněna. Výrok porotců obsahuje tudíž závažný rozpor, který činí rozsudek zmatečným dle čís. 9 § 344 tr. ř. Rozsudek jest však zmatečným i dle čís. 6 § 344 tr. ř., což stížnost rovněž věcně uplatňuje. Především pochybil první soud v tom, že proti předpisu § 318 tr. ř. neuvedl v druhé hlavní otázce zákonnou známku zločinu dle § 132 tr. zák. slovem zákona »svedl«, nýbrž nepřesným »přiměl«. Tento výraz mohl by znamenati i použití násilí, vylučujícího svobodné rozhodování, což je při svedení vyloučeno. Vytknuté vady činí nutným zrušení rozsudku a vrácení věci k opětovnému projednání a rozhodnutí soudu porotního.

Čís. 1037.

Odpověděli-li porotci ku hlavní otázce záporně, k dodatkové však kladně, nelze tento odpor odklidiť ani tím, že odpověď k dodatkové otázce zůstane bez povšimnutí, ani tím, že poukáží se porotci, by k dodatkové otázce vůbec neodpovídali. Nápravu lze zjednatí jen postupem podle § 331 tr. ř.

Ku vydání nálezu dle § 331 tr. ř. není třeba zvláštní porady porotního soudu, stačí dotaz předsedy na členy porotního dvoru soudního v samé síni jednací.

Neúplnost předsedova poučení porotcům nezakládá zmatečnosti dle § 344 čís. 8 tr. ř.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1922, Kr I 1191/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Čes. Budějovicích ze dne 11. října 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 129 b) tr. zák.

Důvody:

Porotcové odpověděli původně na první hlavní otázku, spáchal-li obžalovaný čin, jemu tam za vinu kladený, 7 hlasy kladně a 5 záporně. Vůči tomuto výsledku hlasování bylo otázku viny, k jejímuž kladnému zodpovědění se dle § 329 tr. ř. vyžaduje většiny aspoň dvou třetin hlasů, tudíž aspoň 8, považovati za záporně zodpověděnou. Neměli proto porotcové přistupovati ku hlasování o první otázce dodatkové, která jim byla výslovně dána pro případ kladného zodpovědění otázky hlavní a jejímž předmětem byla otázka, týkající se přitěžující okolnosti, zda činem, obžalovanému za vinu kladeným, byla napadenému na zdraví způsobena důležitá újma (§ 322 tr. ř. v souvislosti s §§ 130 a 126 tr. zák.). Leč porotcové odpověděli na tuto dodatkovou otázku a to 8 hlasy kladně a 4 záporně. Je na snadě, že odpověď porotců na zmíněnou hlavní otázku a odpověď na otázku dodatkovou nemohly vedle sebe obstáti, odporující si navzájem. Bylyť dány v pravdě ohledně jedné a téže skutečnosti, totiž ohledně spáchání činu obžalovaným, dvě různé, nekryjící se odpovědi;

neboť pokud jde o hlavní otázku, měli porotcové 7 hlasy za to, že obžalovaný spáchal obžalovaný čin, kdežto, pokud jde o otázku dodatkovou, vycházelo jich 8 z předpokladu, že obžalovaný byl pachatelem. Tyto výroky se navzájem vylučují. Byly tu proto podmínky pro zahájení opravného řízení ve smyslu § 331 tr. ř. Porotní soud postupoval proto správně, když porotce vyzval, aby se o dotyčných dvou otázkách znovu radili a nesouhlas odstranili. Výsledek nové porady byl, že porotcové odpověděli na hlavní otázku 8 hlasy ano, čtyřmi ne. Tento postup odpovídá úplně zákonu a nebyl jím založen žádný z uplatňovaných důvodů zmatečnosti č. 4 a 8 § 344 tr. ř. Porotní soud nebyl oprávněn, vyřešiti věc žádným ze způsobů stížností uváděných. Dle náhledu stížností neměl prý porotní soud buď k odpovědi dané na dodatkovou otázku vůbec přihlížeti, poněvadž prý výrokem porotců ohledně otázky hlavní stala se otázka dodatková bezpředmětnou, nebo prý měl vydati rozhodnutí v ten smysl, aby porotce poukázal, odpor, vyskytující se mezi otázkou dodatkovou a hlavní, odstraniti tak, že by na dodatkovou otázku vůbec neodpověděli. Leč pochybnosti, vzešlé o pravém mínění porotců, mohly býti odstraněny jen zahájením opravného řízení dle § 331 tr. ř. Porotní soud nesměl obejít tuto jediné přípustnou cestu a nesměl rozhodovati o odporujících si odpovědích samostatně bez účasti porotců, tedy na prvý způsob stížností uváděný, poněvadž by takto do řešení otázky co do viny, o níž rozhodovati jsou dle zákona oprávněni toliko porotcové, zasáhl vlastně sám. Avšak i druhým způsobem, stížností vytknutým, odňal by porotní soud porotcům možnost, by projevíli znovu svoje pravé mínění a zasáhl by i tu jednostranně a svémocně do práva porotců rozhodovati výlučně o otázce viny, to tím více, když dodatková otázka souvisela organicky s otázkou hlavní a tvořila s ní nedílný celek, a když nebylo proto přípustno, tuto jednotnost rušiti a znemožniti tak porotcům pravý projev vůle. Změnili-li proto porotcové v mezích zákonně zahájeného opravného řízení svou odpověď na první hlavní otázku, není obžalovaný oprávněn, z příznivého mu původního výroku poroty nějaká práva dovozovati a uplatňovati zmateční stížnost pro domnělé porušení předpisů § 330 tr. ř., dle něhož porotcové, jakmile opustili poradní síň, nesmějí od svého původního mínění upustiti. Shledává-li stížnost zmatečnost v tom, že předseda porotního soudu opomenul odbývati o prvním hlasování nutnou poradou a učiniti potřebné rozhodnutí dle § 331 tr. ř., dlužno na to odvěti, že v protokole o hlavním přelíčení zjištěno je vydání příslušného nálezu ve smyslu § 331 tr. ř., při čemž nesejde na tom, že není v protokolu výslovně protokolováno slovo »nález nebo rozhodnutí, usnesení«. I kdyby snad před vydáním dotyčného nálezu nekonala se zvláštní porada a nález vydán byl pouze na základě dotazu předsedova k přisedícím porotního soudu ve veřejném zasedání, nezakládalo by to zmatečnosti, poněvadž jí na takový případ není nikde v zákoně pohroženo. Důvod zmatečnosti č. 4 § 344 tr. ř. není proto splněn. Rovněž není tu podkladu pro důvod zmatečnosti č. 8 § 344 tr. ř. Stížnost uplatňuje ho pro nesprávné prý poučení porotců předsedou porotního soudu. Nebyla prý porotcům vyložena podstata otázky hlavní a dodatkové a nebyli prý zejména upozorněni na to, že hlavní otázku dlužno považovati za kladně zodpovězenou, je-li 8 hlasů pro vinu, a že na dodatkovou otázku nemá se odpovídati, neodpoví-li 8 porotců kladně na hlavní otázku. Stížnost je bezdůvodna.

Dle jediné směrodatných záznamů protokolu o hlavním líčení dostalo se porotcům právního poučení jak ohledně otázek (§ 325 tr. ř.) tak i o předpisech § 326 až 330 tr. ř., tedy zejména ohledně toho, kdy dlužno otázku o vině považovati za kladně zodpověděnou (§ 329 tr. ř.). Nad to bylo upozornění na to, že na otázku dodatkovou měli odpověděti teprve v případě kladného zodpovězení otázky hlavní, obsaženo výslovně v soupisu otázek. Neúplnost poučení není ostatně totožnou s nesprávností jeho, jež jediné dle zákona (č. 8 § 344 tr. ř.) může založiti zmatečnost. K tomu přistupuje, že přezkoumání právního poučení předsedou lze předsevzítí jen tehdy, je-li jeho obsah v protokolu o hlavním přelíčení obsažen, čemuž zde tak není.

Čís. 1038.

Výzva, by dělníci určité politické strany byli pro tuto politickou příslušnost vyloučeni z práce, zakládá skutkovou podstatu přečinu dle § 305 tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1922, Kr I 1285/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství v Českých Budějovicích ze dne 29. října 1921, jímž byl obžalovaný Hynek F. uznán vinným přestupkem útisku dle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921 č. 309 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody :

Na Hynka F.—a bylo žalováno, že dne 2. března 1921, vyzvav dělnictvo ve smaltovně, by hlasovalo o tom, kdo je pro a kdo proti tomu, by lidovci opustili továrnu, a, vykřiknuv po hlasování »ven s nimi« (t. j. lidovci), veřejně a před více lidmi vyzýval k nemravným a zákony zapovězeným činům a že se tak dopustil přečinu dle § 305 tr. zák. Nalézací soud vzal po skutkové stránce děj, v obžalobu daný, za prokázaný, neuznal však obžalovaného vinným přečinem dle § 305 tr. zák., nýbrž jen přestupkem útisku dle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 309 sb. z. a n. Zmateční stížnosti státního zastupitelství, brojící proti této kvalifikaci činu důvodem zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Stížnost uplatňuje právem, že výzva obžalovaného k dělnictvu, by hlasováním rozhodovalo o tom, zda z důvodů politických má část dělnictva z práce býti vyloučena, a na výsledek hlasování toho se pojící výrok, směřující ku skutečnému provedení hlasování toho — obsahují v sobě vyzývání a podněcování nejméně k činům nemravným. Nemůže býti sporu o tom, že každý státní občan bez ohledu na své politické a náboženské přesvědčení má neporušitelné právo, hledati své zaměstnání a vykonávati práci kdekoli, a že není zákona nebo předpisu, jenž by zaměstnavatele obmezoval, poskytnouti zaměstnání a výdělek příslušníkům politické strany, o niž jde. Nemůže býti pochybností ani o tom, že jednání, směřující k tomu, by někdo byl z práce propuštěn anebo násilně vyloučen a tím chleba zbaven jen proto, že je příslušníkem jiné politické strany, než ostatní dělnictvo, přiči se nejen právnímu cítění, nýbrž i platným zásadám